

Utveckling av trävärdekedjan i teori och praktik

Från 2004 till idag och framåt

Skogsnäringens värdekedjor
Forskning och innovation för ökat värdeskapande

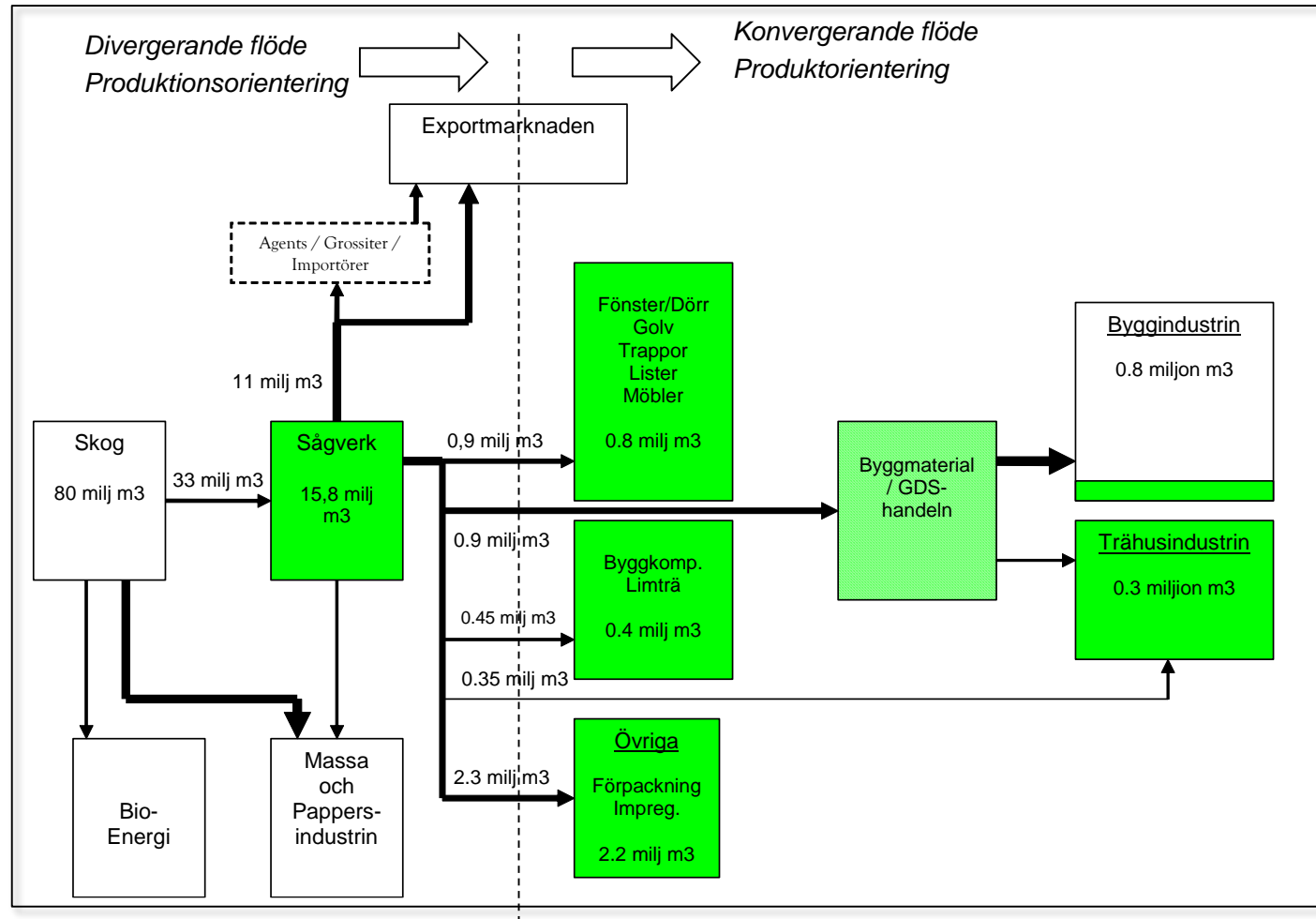
Tomas Nord
IEI/ Linköpings Universitet

Agenda

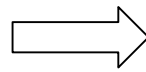
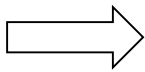
- Definition och beskrivning av trävärdekedjan
  - Ingående industrier
  - Affärslogik
- Utveckling av trävärdekedjan från sågverk till träbyggnad, från 2004 till 2013
- Framtid

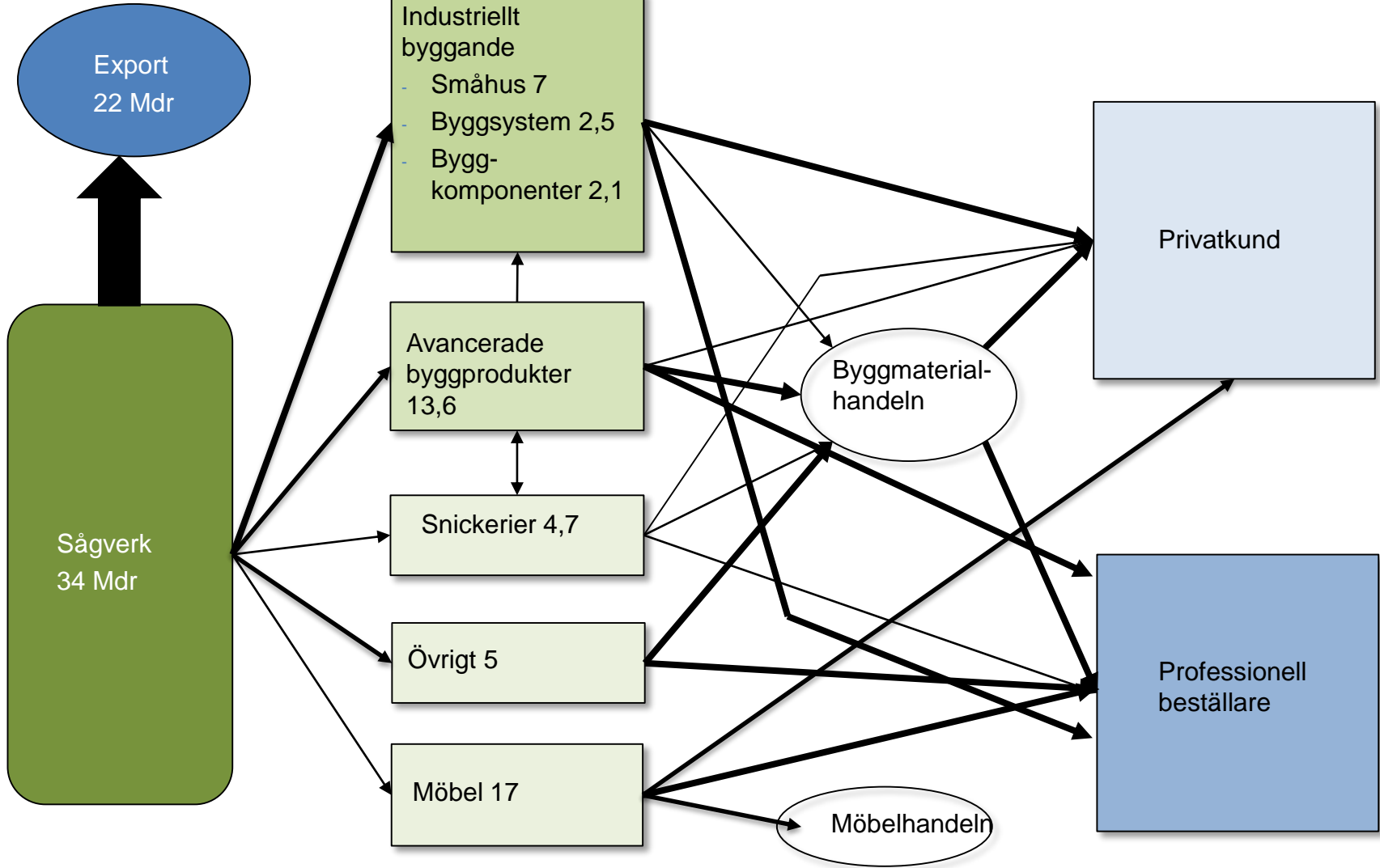
Trävärdekedjan inkluderar sågverksindustrin, de förädlade industrigrenarna och konsument- och byggrelaterad slutproducenterna

Divergerande flöde
Produktionsorientering

Konvergerande flöde
Produktorientering

34 Mdr SEK

52 Mdr SEK

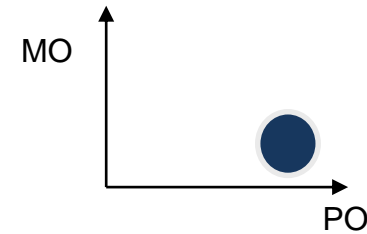
125 Mdr SEK

1 Affärslogiken i sågverksindustrin

Råvaru- och kostnadsdriven utveckling med produktion i fokus.

Divergerande värdekedja

- Produktion i fokus
- Relationer på armlängds avstånd

Produktionsorienterande strategier

- Volymfokus
- Nära råvaran
- Kostnadsledarskap

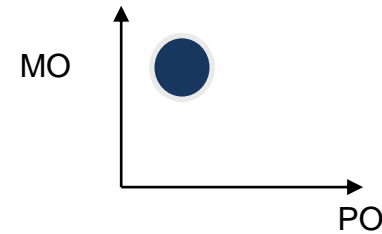
Marknadsorienterande strategier

- Värdefokus
- Flexibel produktion,
- Mindre enheter
- Differentierings-/fokusstrategier

Affärslogiken i trämanufakturindustrin

Produkt- och kundfokus för att skapa differentiering

Konvergerande värdekedja,
- Kund och produkt i fokus
- Relationer för värdeskapande

Produktorienterade strategier

- Volymfokus
- Automation, och imiterbar vidareförädling
- Kostnadsledarskap

Kundorienterade strategier

- Värdefokus
- Flexibel produktion
- Multienheter
- Differentierings-/fokusstrategier

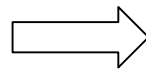
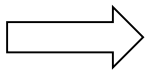
Agenda

- Definition och beskrivning av trävärdekedjan
  - Ingående industrier
  - Affärslogik
- Utveckling av trävärdekedjan från sågverk till träbyggnad, från 2004 till 2013
- Framtid

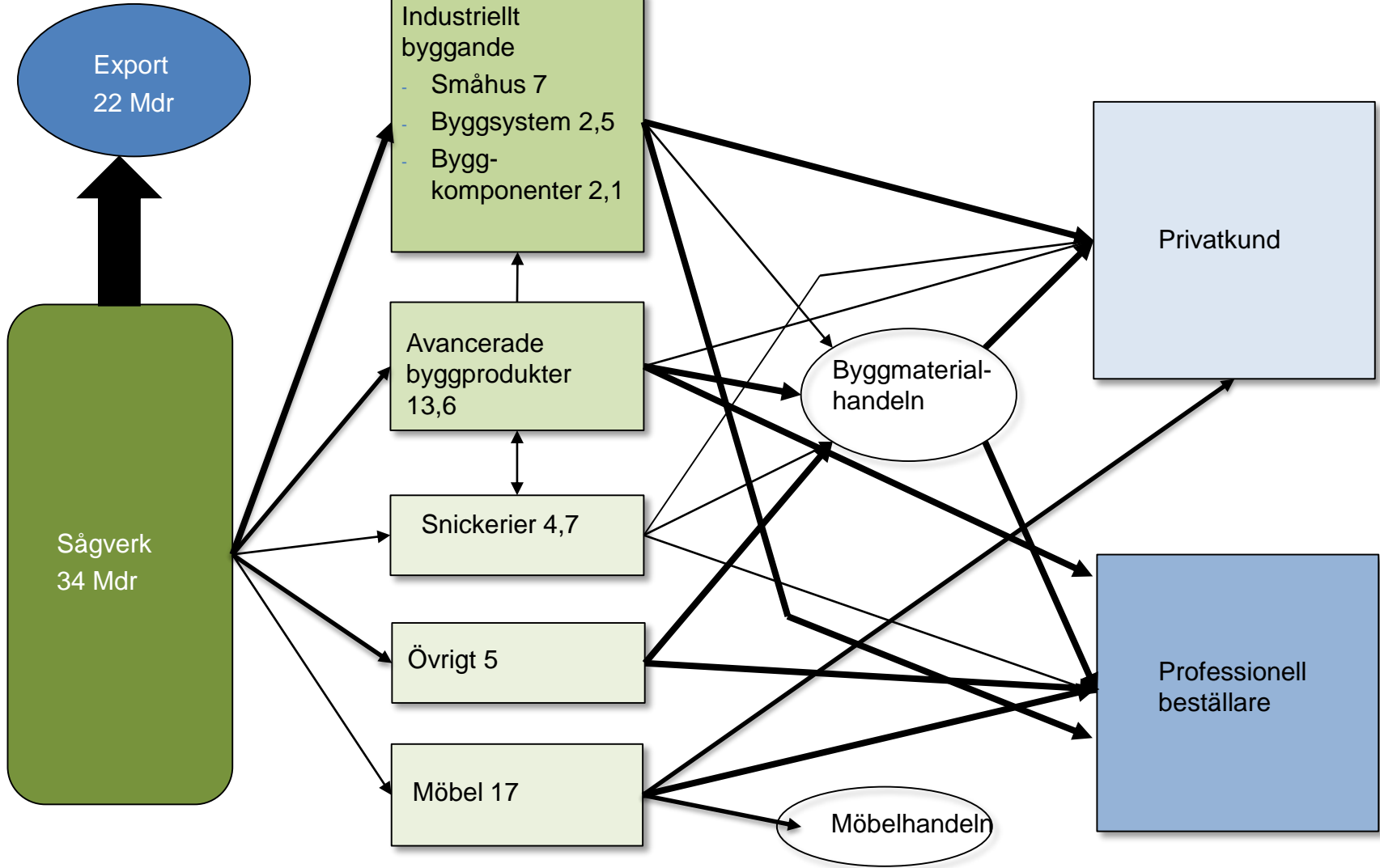

Divergerande flöde
Produktionsorientering

Konvergerande flöde
Produktorientering

34 Mdr SEK

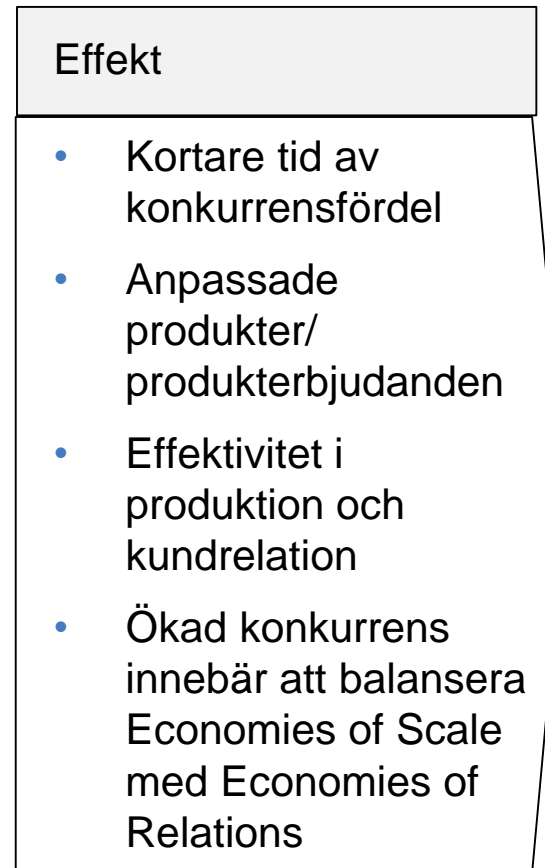
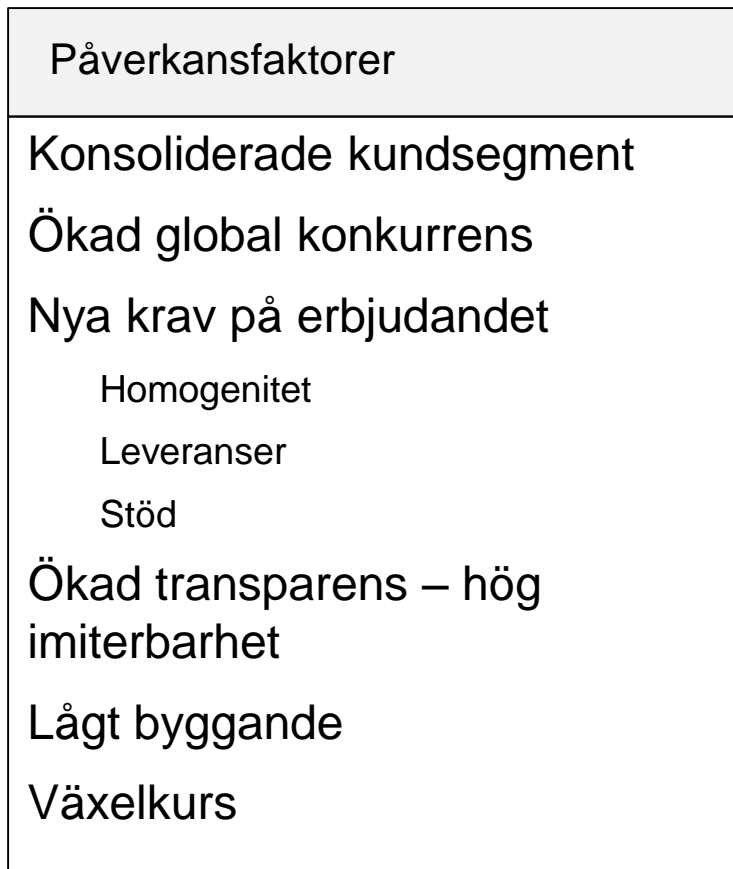
52 Mdr SEK

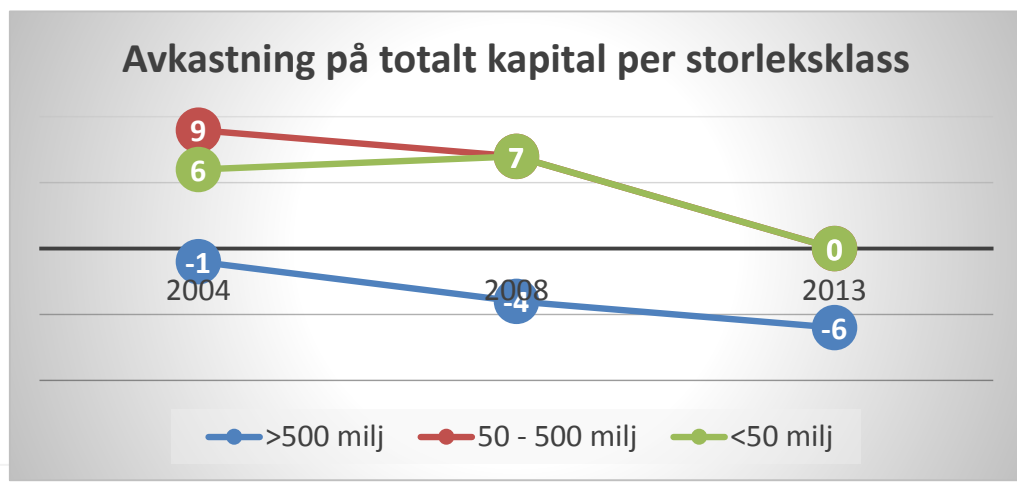
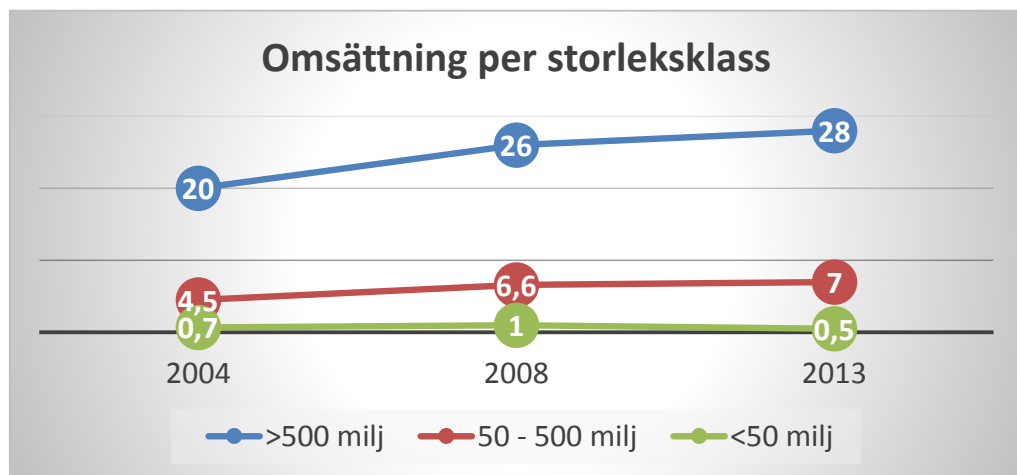
125 Mdr SEK

Ökad global konkurrens, mer transparenta marknader, nya kundkrav men fortsatt pridfokus, ökar vikten av erbjudanden med värdeskapande för kunden

Omsättningen har ökat för svensk sågverksindustri men lönsamheten har sjunkit under perioden

- De femton största svarar för 80 % av omsättningen
- Ökad framåtintegration

- Lönsamheten återfinns hos vidareförädlade företag....
- ...och de medelstora (mellan 50 – 500 milj i omsättning)

Värdekedjor från sågverken påverkas av olika interna och externa faktorer och har därmed olika förutsättningar för lönsamhet

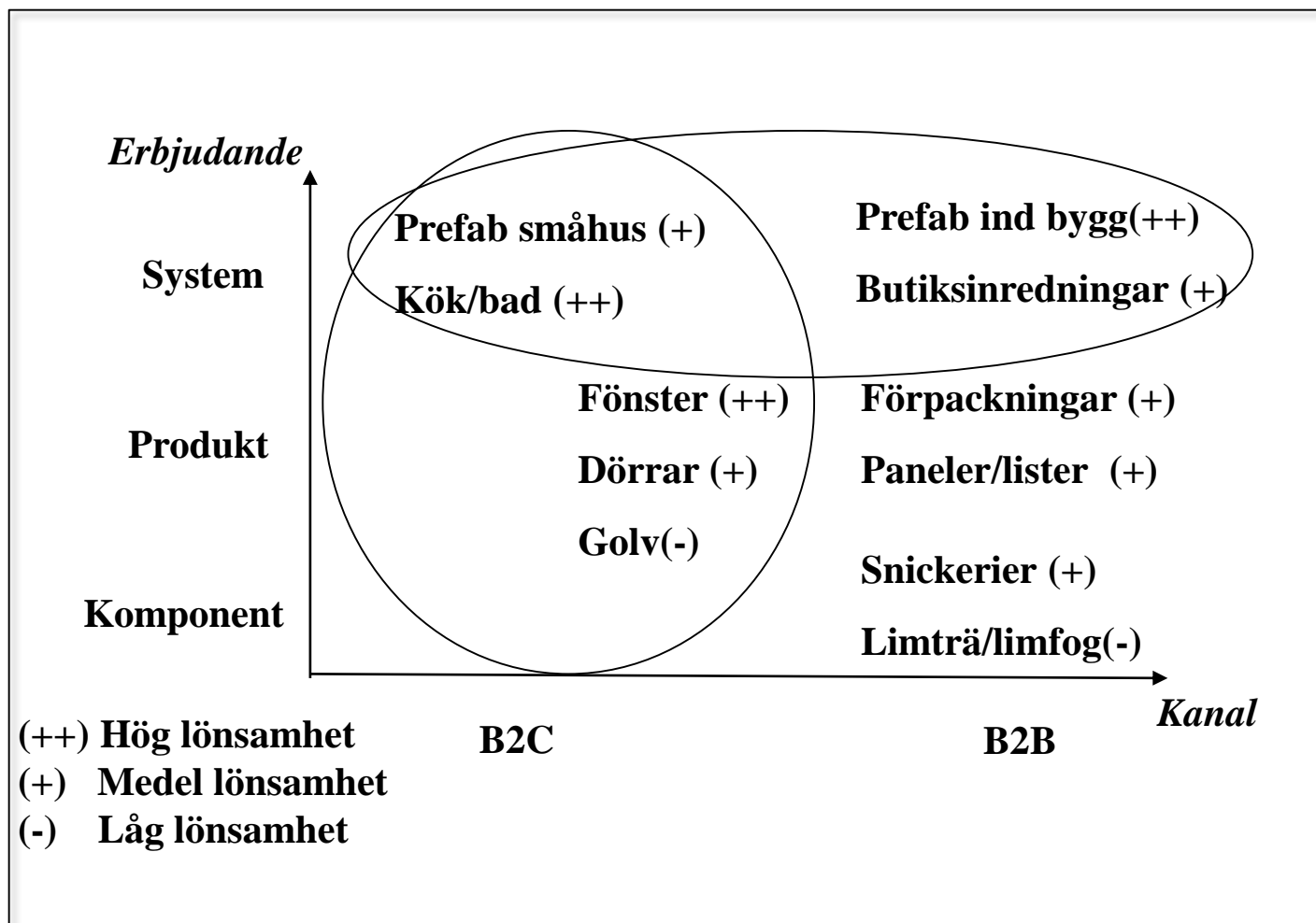
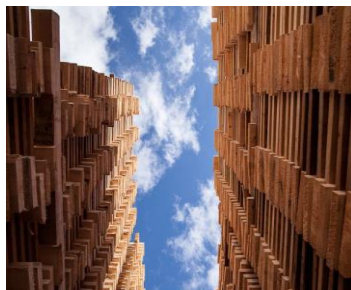
		Krav från industrikunden	Påverkande faktorer på kedjan
Sågverk	Industriellt byggande	Homogen produkt Leveranser Pris	Byggindustrin påverkar Svag pulleffekt Framväxande industri (träbygg)
Sågverk	Avancerade byggprodukter	Design Jämn kvalitet	Oligopol med svenska dominerande aktörer Hemmamarknad Andra värden i slutprodukten (glas i fönster)
Sågverk	Snickeri	Varierat utbud Hög/låg kvalitet	Småskaligt Svag pulleffekt Lokal marknad
Sågverk	Möbler	Flexibla leveranser Andra träslag Små volymer	Design Andra material styr Underleverantörsindustri

Trämanufaktur inkl. träbygg, 2004-2013

Delbransch	Tillväxt	Lönsamhet	Påverkansfaktorer
Flerbostad/ byggsystem	↗	10 %	Industriellt Rätt pris
Småhus	→	9 %	Politiska beslut
Fönster	↗	11%	Kritisk komponent
Kök/bad	↗	12%	Mode
Golv	↘	-3,5 %	Konkurrens
Limfog/ -trä/ panel	→	3%	Konkurrens

Strategiska grupper inom Trämanufaktur

Möbelindustrins utveckling, 2004-2013

Delbransch	Tillväxt	Lönsamhet	Påverkansfaktorer
Kontor	↗	9 %	Upphandling
Design	↗	7 %	Mode
"IKEA"-leverantörer	↗	4 %	Konkurrens
Sängar	↘	3 %	Konkurrens och mode

Värdekedjor från sågverken har olika förutsättningar där värdeskapandet skiljer sig

		Krav från industrikunden	Påverkande faktorer på kedjan	Värdeskapande	
Sågverk	→	Industriellt byggande	Homogen produkt Leveranser Pris	Byggindustrin påverkar Svag pulleffekt Framväxande industri (träbygg)	Helhetsåtagande Integration
Sågverk	→	Avancerade byggprodukter	Design Jämn kvalitet	Oligopol med svenska dominerande aktörer Hemmamarknad Andra värden i slutprodukten (glas i fönster)	Unikt erbjudande Standardisering Utökad marknad
Sågverk	→	Snickeri	Varierat utbud Hög/låg kvalitet	Småskaligt Svag pulleffekt Lokal marknad	Relationsbyggande Kundnärhet
Sågverk	→	Möbler	Flexibla leveranser Andra träslag Små volymer	Design Andra material styr Underleverantörsindustri	Unika värden Exportfokus

Agenda

- Definition och beskrivning av trävärdekedjan
  - Ingående industrier
  - Affärslogik
- Utveckling av trävärdekedjan från sågverk till träbyggnad, från 2004 till 2013
- Framtid

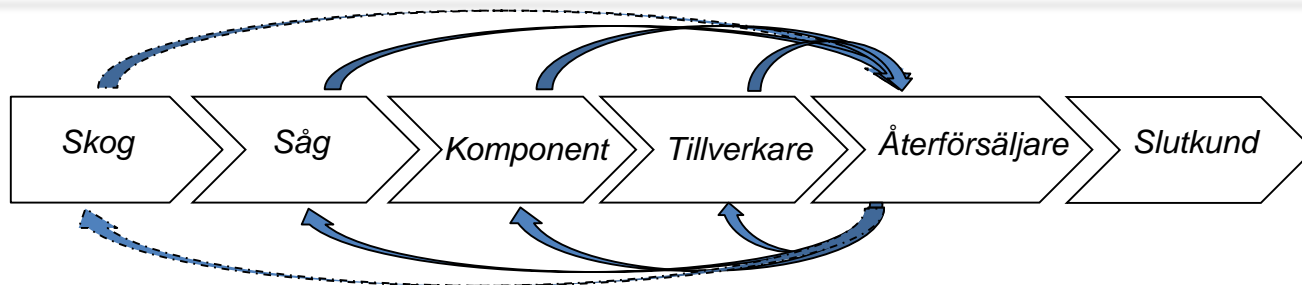

3

Ökad konsolidering skapar två maktpositioner. Nära råvaran och nära kunden. Ökat fokus på vad som är "vår roll".

– från prispress till gemensamt värdeskapande –

- Kunskap och kompetens om produkt och kund för att leverera värdeskapande aktiviteter
- Ökade samarbeten och samverkan för att leverera värde. Fler i kedjan interagerar
  - Från två-partssamarbeten till 3-, eller flera
- Tilltro, långsiktighet och öppenhet blir ledord
- **Tid** blir det nya värdeordet inom trävärdekedjorna

Linköpings universitet

expanding reality

www.liu.se

Utveckling av trävärdekedjan